

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuloverolain 20 §:n ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolakia ja elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia.

Esitys liittyy luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevaan hallituksen esitykseen, jossa ehdotetaan säädettäväksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta sekä eräitä muutoksia talletussuojarahastoa koskevaan sääteilyyn.

Tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahoitusvakuusviranomaisesta annettavassa laissa tarkoitettu valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitusvakuusrahasto, joka muodostuu kriisinratkaisurahastosta ja talletussuojarahastosta, säädettäisiin verovapaaksi tuloverotuksessa. Koska samanaikaisesti luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevan lainsäädännön voimaantumisen kanssa kumottaisiin laki valtion vakuusrahastosta, valtion vakuusrahasto ehdotetaan poistettavaksi tuloverosta vapaiden yhteisöjen luettelosta.

Elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kriisinratkaisurahastoon Euroopan unionin krii-

sinratkaisuasetuksen nojalla suoritettavat EU:n vakuusmaksut sekä kansalliset vakuusmaksut olisivat vähennyskelpoisia luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen verotuksessa. Myös rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain mukaiselle talletussuojarahastolle talletuspankkien suorittamat talletussuojamaksut ja talletussuojajärjestelmän liittymismaksut ehdotetaan säädettäväksi vähennyskelpoisiksi. Jo tällä hetkellä luottolaitos-toiminnasta annetun lain mukaiset lakisäätiset suoritukset talletussuojarahastolle ovat vähennyskelpoisia talletuspankin verotuksessa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2015 toimitettavassa verotuksessa. Tuloverolakia koskevien muutosten voimaan tullessa valtion vakuusrahastossa olevien varojen siirtoon sovelletaan lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Yleistä

Verolainsäädäntöön ehdotetut muutokset liittyvät tämän esityksen kanssa yhtä aikaa annettavaan hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkaisusta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi sekä vakuusmaksujen siirrosta yhteiseen kriisintarkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta, jäljempänä *kriisintarkaisua koskeva hallituksen esitys*.

1.2 Vuodesta 2013 kerätty pankkivero

Pankkiveroa kerätään väliaikaisesta pankkiverosta annetun lain (986/2012) nojalla verovuosina 2013—2015. Pankkiveron suuruus perustuu talletuspankin vakavaraisuuslaskennan mukaisten riskipainotettujen erien määrään edeltävän kalenterivuoden lopussa. Pankkiverovelvollisia ovat suomalaiset talletuspankit. Lain esitöiden mukaan lain väliaikaisesta pankkiverosta ei ole tarkoitus olla yhtä aikaa voimassa kriisinhallintaa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin mukaisen sääntelyn kanssa.

Pankkiveron tuotto on kirjattu siirtomäärärahana valtion talousarvioon.

Pankkiveron yhteenlaskettu kertymä vuosina 2013 ja 2014 on 271 miljoonaa euroa.

Pankkivero on säädetty vähennyskelvottomaksi maksajan tuloverotuksessa.

1.3 Valtion vakuusrahasto

Valtion vakuusrahastosta annetulla lailla (379/1992) perustettiin vuonna 1992 pankkikriisin ja pankkituen hallinnoimiseksi valtion vakuusrahasto. Se on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto, jonka tehtävänä on talletuspankkien vakaan toiminnan turvaaminen.

Valtion vakuusrahasto on säädetty tuloverosta vapaaksi yhteisöksi.

Valtion vakuusrahastoon kuuluvat ne varat, jotka valtion talousarviossa rahastolle myön-

netään, ja lisäksi rahaston toiminnasta kertyvät varat. Talletuspankit ja muut luottolaitokset eivät ole maksaneet suorituksia valtion vakuusrahastoon.

1.4 Talletuspankkien vapaaehtoiset vakuusrahastot

Luottolaitosten toiminnasta annetun lain (610/2014) jäljempänä *luottolaitoslaki*, 13 luvun mukaan talletuspankki voi vapaaehtoisesti kuulua vakuusrahastoon, jonka varoilla turvataan rahastoon kuuluvien pankkien vakaata toimintaa. Vakuusrahasto voi vaatia jäseniltään vuosittaisia riskiperusteisia kannatusmaksuja. Tällaisia vapaaehtoisia vakuusrahastoja on vain muutamia.

Lakisääteiset suoritukset luottolaitoslaissa tarkoitetuille vakuusrahastoille on säädetty vähennyskelvoiksi talletuspankin verotuksessa. Pankkien vakuusrahastoille suorittamat kannatusmaksut on oikeuskäytännössä katsottu rahaston kannalta pääomasijoituksiksi eikä niin ollen veronalaiseksi tuloksi (KHO 1978 II 522). Vakuusrahastoja on muutoin verotettu normaalisti elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) jäljempänä *elinkeinoverolaki*, mukaisesti.

1.5 Talletussuojarahasto

Talletussuojarahastosta säädetään luottolaitoslain 14 luvussa. Kaikkien talletuspankkien on kuuluttava talletussuojarahastoon, joka toimii Finanssialan keskusliiton yhteydessä. Rahastoa koskevat päätökset tekee valtuuskunta ja sen valitsema hallitus. Valtuuskunnan nimittävät talletussuojarahaston jäsenpankit. Talletuspankit maksavat talletussuojarahastoon kannatusmaksuja. Talletussuojarahastolle maksettavat kannatusmaksut eivät ole veroja tai veronluonteisia maksuja. Rahastosta maksettavat mahdolliset korvaukset maksetaan suoraan tallettajille.

Lakisääteiset suoritukset luottolaitoslaissa tarkoitettulle talletussuojarahastolle on säädetty vähennyskelvoiksi talletuspankin verotuksessa. Vuonna 2012 talletussuojarahastoa on alettu pitää verotuskäytännössä yleishyödyllisenä yhteisönä. Yleishyödyllinen yh-

teisö on verovelvollinen vain elinkeinotoiminnaksi katsottavasta tulosta ja eräistä kiinteistötuloista. Talletussuojarahaston saamia sijoitustuottoja ei ole katsottu rahaston veronalaiseksi tuloksi. Asiasta ei ole oikeuskäytäntöä.

2 Nykytilan arviointi ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tausta

Kriisinratkaisua koskevaan hallituksen esitykseen sisältyvillä lakiehdotuksilla on tarkoitus panna täytäntöön Euroopan unionin kriisinratkaisudirektiivi, talletussuojadirektiivin muuttamista koskeva direktiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/49/EU talletusten vakuusjärjestelmistä, uudelleen laadittu toisinto, jolla korvataan direktiivi 94/19/EY ja sen muutosdirektiivi 2009/14/EY), tehdä unionin kriisinratkaisuasetuksen voimaantulosta johtuvat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön sekä saattaa voimaan yhteisestä kriisinratkaisurahastosta tehty sopimus. Kriisinratkaisua koskevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan myös eräitä muita talletussuojarahastoon liittyviä muutoksia.

Tässä esityksessä finanssialan kriisinratkaisuun liittyvät verolainsäädäntöön ehdotetut muutokset liittyvät keskeisesti rahoitusvakuusviranomaisesta annetulla lailla perustettavan rahoitusvakuusrahaston, joka muodostuu kriisinratkaisurahastosta ja talletussuojarahastosta, verotusasemaan sekä rahastoon tehtävien maksujen vähennyskelpoisuuteen verotuksessa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta, jäljempänä *kriisinratkaisudirektiivi*, säädetään kriisinratkaisusääntelyn minimiharmonisoinnista EU:ssa. Kriisinratkaisudirektiivin mukainen lainsäädäntö tulee pää-

sääntöisesti saattaa jäsenvaltioissa voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 806/2014 yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismiin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta, jäljempänä *EU:n kriisinratkaisuasetus*, perustetaan yhteinen kriisinratkaisurahasto.

EU:n kriisinratkaisuasetausta täydentää euroalueen jäsenvaltioiden ja sopimukseen liittyneiden muiden EU:n jäsenvaltioiden keskinäinen sopimus, joka sisältää määräyksiä jäsenvaltioiden keräämien maksujen siirtämisestä yhteiseen kriisinratkaisurahastoon sekä rahastoon sisältyvien kansallisten rahasto-osuuksien asteittaisesta yhdistämisestä kahdeksan vuoden siirtymäajan puitteissa.

Kriisinratkaisudirektiivin 103 artiklan 7 kohdan nojalla komissio antaa delegoidut säädökset ja toimeenpanosäädökset maksuvelvollisen laitoksen riskiprofiilin huomioon ottamisesta vakaumaksun määräämisessä. Komission delegoituja säännöksiä ja toimeenpanosäännöstä ei ole vielä annettu eikä vakaumaksun riskiperusteita ole siten vielä tiedossa.

2.2 Ehdotettu rahoitusvakuusrahasto ja siihen suoritettavat maksut

Kriisinratkaisua koskevaan hallituksen esitykseen sisältyvän ehdotuksen laiksi rahoitusvakuusviranomaisesta mukaisesti perustettaisiin Rahoitusvakuusvirasto, joka hallinnoisi perustuslain 87 §:ssä tarkoitettua valtiontalouden ulkopuolista rahoitusvakuusrahastoa. Valtion talousarvion ulkopuolisena rahastona rahoitusvakuusrahastolla ei olisi valtiosta erillistä oikeushenkilöllisyyttä.

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 1 luvun 2 §:n mukaan rahoitusvakuusrahasto muodostuisi kahdesta osasta: vakaumaksuina kartutettavasta kriisinratkaisurahastosta ja talletussuojamaksuina kartutettavasta talletussuojarahastosta. Kriisinratkaisua koskevan hallituksen esityksen mukaan kriisinratkaisun ja talletussuojan kartuttamiseksi kerätyt varat olisi pidettävä kirjanpidossa toisistaan eril-

lään, vaikka rahastojen toiminta olisi hallinnollisesti yhdessä.

Kriisinratkaisurahastoon suoritettavia maksuja olisivat EU:n vakausmaksut ja vakausmaksut.

EU:n kriisinratkaisuasituksen mukaisesti luottolaitokset olisivat velvollisia suorittamaan maksuja, joita käytetään luottolaitosten kriisinratkaisun kustannusten rahoittamiseen. Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan näistä maksuista käytettäisiin nimitystä EU:n vakausmaksut. Luottolaitoksilta kriisinratkaisurahastoon kerätyt vakausmaksut siirrettäisiin kansallisesta kriisinratkaisurahastosta EU:n yhteiseen kriisinratkaisurahastoon Rahoitusvakausviraston toimesta vuosittain. Maksuvelvollisia luottolaitoksia olisivat luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaiset luottolaitokset. Maksuvelvollisia olisivat siten talletuspankit ja muut luottolaitokset. Vasta sen jälkeen, kun komissio antaa delegoidun säädöksen ja toimeenpanosäännöksen maksuvelvollisen laitoksen riskiprofiilin huomioon ottamisesta vakausmaksun määräämisessä, selviää suoritettavien vakausmaksujen suuruus. Kriisinratkaisua koskevan hallituksen esityksen mukaan komission riskipainottomaan alustavaan arvioon perustuen suomalaisten luottolaitosten maksuosuus EU:n yhteisestä kriisinratkaisurahastosta olisi kokonaisuudessaan noin 2,2, prosenttia eli noin 1,2 miljardia euroa.

Suurimmat sijoituspalveluyritykset kuuluvat kriisinratkaisudirektiivin soveltamisalaan, mutta ne eivät ole lähtökohtaisesti EU:n kriisinratkaisuasituksen soveltamisalan piirissä. Suomalaisilta sijoituspalveluyrityksiltä kerätyt maksut jäisivät siten kansalliseen kriisinratkaisurahastoon, eikä niitä siirrettäisi EU:n yhteiseen kriisinratkaisurahastoon. Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 1 luvun 3 §:n mukaan näistä maksuista käytettäisiin nimitystä vakausmaksu. Tällä hetkellä Suomessa on kymmenen sijoituspalveluyritystä, jotka ovat direktiivin tarkoittaman maksuvelvollisuuden piirissä. Kriisinratkaisua koskevan hallituksen esityksen mukaan sijoituspalveluyritysten kerryttämän kansallisen kriisinratkaisurahaston tavoitetaso jäisi nykyisten tietojen mukaan hyvin pieneksi.

Talletussuojarahastosta säädettäisiin rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa. Talletuspankit olisivat velvollisia suorittamaan talletussuojarahastoon talletussuojamaksua ja uuden talletuspankin talletussuojajärjestelmän liittymismaksua. Talletussuojamaksu olisi talletussuojarahastoon suoritettava vuotuinen maksu. Kriisinratkaisua koskevan hallituksen esityksen mukaan Rahoitusvakausviraston hallinnoima uusi talletussuojarahasto kartutettaisiin kymmenen vuoden siirtymäaikana siten, että talletussuojan vähimmäistason mukainen määrä, 0,8 prosenttia korvattavista talletuksista, siirrettäisiin uuteen talletussuojarahastoon joko talletuspankkien suorittamina talletussuojamaksuina tai siten, että vanha talletussuojarahasto siirtää varat uuteen rahastoon. Uuden talletuspankin olisi suoritettava talletussuojajärjestelmän liittymismaksu, koska uusi talletuspankki pääsee välittömästi nauttimaan talletussuojasta, vaikka ei aluksi ole osallistunut sen rahoittamiseen. Talletussuojarahastoon suoritettuja maksuja ei voida palauttaa talletuspankeille. Vuoden 2015 alusta lukien vanhaan talletussuojarahastoon ei enää suoritettaisi talletussuojamaksuja.

Kriisinratkaisua koskevassa hallituksen esityksessä ei ehdoteta muutoksia talletuspankkien vapaaehtoisia vakuusrahastoja koskeviin luottolaitoslain säännöksiin.

Väliaikainen pankkivero

Kriisinratkaisua koskevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan, että väliaikaisesta pankkiverosta annettu laki kumottaisiin 1 päivänä tammikuuta 2015. Pankkiveroa ei enää suoritettaisi verovuonna 2015.

Valtion vuoden 2015 talousarvioesityksen mukaan pankkiverona kerätyistä varoista 100 miljoonaa euroa tuloutettaisiin valtion talousarvioon. Rahoitusvakausrahastoon siirrettäisiin 166 miljoonaa euroa. Kriisinratkaisua koskevan hallituksen esityksen mukaan rahoitusvakausrahastoon siirrettävät varat käytettäisiin pankkiveroa maksaneiden talletuspankkien vuosittaisten vakausmaksuosuuksien maksamiseen niiden maksuosuuksia vastaavassa suhteessa vuodesta 2015 lukien. Summa vähentäisi pankkiveroa maksaneiden talletuspankkien velvollisuutta

maksaa EU:n vakaussmaksua vuonna 2015 ja osin vuonna 2016.

Valtion vakuusrahasto

Valtion vakuusrahastosta annettu laki on tarkoitus kumota samassa yhteydessä, kun luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkkailua koskeva lainsäädäntö pannaan täytäntöön, ja sen varat tuloutettaisiin valtion talousarvioon. Kriisintarkkailua koskevan hallituksen esityksen mukaan valtion vakuusrahaston rahavarat tuloutettaisiin valtion talousarvioon ja rahaston omistamat Omaisuudenhoito-yhtiö Arsenal Oy:n osakkeet siirrettäisiin valtiovarainministeriölle.

2.3 Verolainsäädännön muutosehdotukset

Rahoitusvakuusrahaston verotusasema

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain mukaisesti Suomeen perustettava rahoitusvakuusrahasto olisi perustuslain 87 §:n tarkoittama valtiotalouden ulkopuolinen rahasto. Rahasto muodostuisi kahdesta osasta, kriisintarkkailurahastosta ja talletussuojarahastosta.

Tuloverolain (1535/1992) 3 §:n mukaan yhteisöllä tarkoitetaan muun muassa valtiota ja sen laitosta sekä pykälässä mainittuihin yhteisöihin verrattavaa muuta oikeushenkilöä tai erityiseen tarkoitukseen varattua varallisuuskokonaisuutta.

Valtio ja sen laitokset suorittavat veroa vain maatilojensa ja niihin verrattavien muiden kiinteistöjensä tuottamasta tulosta, sellaisten muiden kiinteistöjensä tuloista, joita ei käytetä yleisiin tarkoituksiin, sekä tietyin rajoituksin yksityisyrittäjiin verrattavien teollisuus- ja muiden liikkeidensä tulosta. Veroa suoritetaan tällöin tuloverolain 124 §:n 3 momentissa tarkoitetun alennetun tuloveroprosentin mukaan. Osana valtioon kuuluvana rahoitusvakuusrahasto voisi siten olla verovelvollinen saamistaan tuloista lähinnä silloin, kun sen toiminta katsottaisiin elinkeinotuloksi tai se saa kiinteistötuloa. On myös mahdollista, että rahaston katsottaisiin olevan sellainen erityiseen tarkoitukseen varattu varallisuuskokonaisuus, jota pidettäisiin tuloverolain 3 §:n tarkoittamalla tavalla valtiosta

erillisenä yhteisönä tuloverotuksessa. Tällöin se olisi lähtökohtaisesti verovelvollinen kaikesta tulostaan yleisten periaatteiden mukaisesti. Talousarvion ulkopuolisia rahastoja ei ole kuitenkaan käytännössä katsottu erillisiksi verovelvollisiksi.

Kun otetaan huomioon kriisintarkkailurahaston luonne direktiivisäätelyyn perustuvana rahastona, joka pitkälti muodostaa vain välvaiheen siirrettäessä luottolaitoksilta kerättyjä varoja edelleen EU-tason yhteiseen kriisintarkkailurahastoon, olisi perusteltua säätää kriisintarkkailurahasto verovapaaksi yhteisöksi. Tämä poistaisi epäselvyyden siitä, olisiko rahasto valtiosta erillinen verosubjekti, ja siitä, voitaisiinko toiminta katsoa elinkeinotoiminnaksi, josta myös valtio olisi verovelvollinen. Myös talletussuojarahaston oikeudellinen asema muuttuisi. Samoin kuin kriisintarkkailurahastoa myöskään talletussuojarahastoa ei valtion talousarvion ulkopuolisena rahastona katsottane valtiosta erilliseksi verovelvolliseksi. Selvyyden vuoksi olisi kuitenkin perusteltua säätää talletussuojarahaston verovapaudesta erikseen.

Juridisesti kriisintarkkailurahasto ja talletussuojarahasto kuuluisivat samaan rahastoon, rahoitusvakuusrahastoon. Tuloverolain 20 §:n tuloverosta vapaiden yhteisöjen luetteloon ehdotetaan lisättäväksi rahoitusvakuusrahasto, joka muodostuisi kriisintarkkailurahastosta ja talletussuojarahastosta.

Siirrettäessä varoja nykyisestä talletussuojarahastosta uuteen rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain mukaiseen talletussuojarahastoon, ei uusi talletussuojarahasto olisi mahdollisista varainsiirtoverolain (931/1996) alaisista omaisuserien siirrosta varainsiirtoverovelvollinen, ottaen huomioon, että rahoitusvakuusrahastolla ei olisi valtiosta erillistä oikeushenkilöllisyyttä ja että varainsiirtoverolain 2 §:n mukaan valtio on varainsiirtoverosta vapaa.

Vakaussmaksujen ja talletussuojamaksujen vähennyskelpoisuus

Kriisintarkkailua koskevan hallituksen esityksen mukaan luottolaitoksilta kerättävät EU:n vakaussmaksut ja sijoituspalveluyrityksiltä kerättävät vakaussmaksut olisivat valtiösäätöoikeudelliselta luonteeltaan veroja.

Myös uudelle viranomaisen hallinnoimalle talletussuojarahastolle suoritettavat talletussuojamaksut olisivat valtiosääntöoikeudellisesti veroja. Erottelu veron ja maksun välillä tehdään siten, että maksu on korvaus sillä saatavasta vastasuorituksesta. Verolla taas ei tätä ominaisuutta ole.

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten verotettava tulos lasketaan elinkeinoverolain mukaisesti. Vähennyskelpoisia ovat lain 7 §:n mukaan elinkeinotoiminnassa tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot ja menetykset. Menolla tarkoitetaan lähtökohtaisesti yrityksen erilaisten tuotannon tekijöiden hankkimisesta suorittamia vastikkeita, eli niin sanottuja luonnollisia vähennyksiä. Elinkeinoverolaissa on lisäksi säädetty vähennyskelpoisiksi tiettyjä eriä, vaikka ne eivät välttämättä täyttäisi luonnollisten vähennysten tunnusmerkkejä. Vähennyskelpoisiksi on säädetty esimerkiksi elinkeinotoiminnasta johtuneen velan korot samoin kuin lakisääteiset suoritukset nykyisille talletussuoja- ja vakuusrahastoille.

Verot ja maksut ovat muiden menojen tapaan vähennyskelpoisia silloin, kun niitä voidaan pitää tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneina. Eräiden verojen vähennyskelpoisuudesta on säädetty nimenomaisella säännöksellä. Kiinteistövero on säädetty vähennyskelpoiseksi siltä osin kuin se kohdistuu elinkeinotoiminnan käytössä olevaan kiinteistöön. Pankkivero on puolestaan säädetty vähennyskeltottomaksi.

Kriisinratkaisudirektiivi sen enempää kuin euromaiden yhteistä kriisinratkaisumekanismissa koskeva sääntelykään eivät ota kantaa vakaumaksun vähennyskelpoisuuteen. Yhteisen kriisinratkaisurahaston rahoittamista koskevan valtiosopimuksen 10. johdantokappaleessa todetaan kuitenkin, että sopimuspuolten päämääränä on säilyttää tasapuoliset toimintaedellytykset ja minimoida kriisinratkaisusta veronmaksajille aiheutuvat kokonaiskustannukset ja että sopimuspuolet ottavat huomioon kullekin pankkitoimialalle koituvan kokonaisrasitteen määrittäessään kriisinratkaisurahastoon suoritettavia vakaumaksuja ja niiden verokohtelun. Muiden jäsenvaltioiden ratkaisut vakaumaksun vähennyskelpoisuudesta eivät ole vielä tiedossa.

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten suorittamat EU:n vakaumaksut ja vakaumaksut ehdotetaan säädettäväksi vähennyskelpoisiksi menoiksi elinkeinotoiminnan tulosta laskettaessa. Samoin rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain tarkoittamat suoritukset, talletussuojamaksut ja talletussuojajärjestelmän liittymismaksut talletussuojarahastolle ehdotetaan säädettäväksi vähennyskelpoisiksi talletuspankin elinkeinotoiminnan tulosta laskettaessa, mikä vastaisi voimassa olevan lain säännöksiä talletussuojamaksun vähennyskelpoisuudesta. Elinkeinoverolain 8 §:n 11 kohtaa muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin suoritukset talletussuojarahastolle. Pykälän 12 kohtaan lisättäisiin säännökset EU:n vakaumaksujen ja vakaumaksujen sekä talletussuojamaksujen ja talletussuojajärjestelmän liittymismaksujen vähennyskelpoisuudesta. Edellä mainituilla maksuilla olisi elinkeinoverolaissa sama sisältö kuin rahoitusvakausviranomaisesta annettavassa laissa.

Laki väliaikaisesta pankkiverosta

Pankkiverolain kumoamista koskevat säädösehdotukset sisältyvät kriisinratkaisua koskevaan hallituksen esitykseen. Pankkiveroa ei enää suoritettaisi verovuonna 2015.

Elinkeinoverolain 16 §:n 10 kohdassa säädetään suoritettun pankkiveron vähennyskeltottomuudesta verotuksessa. Väliaikaisesta pankkiverosta annetussa laissa verovuosi määräytyy kalenterivuositain. Yhteisön tuloverotuksessa verovuosi määräytyy puolestaan tilikauden päättymishetken mukaan. Koska on mahdollista, että vuoden 2014 pankkiveroa on suoritettu sellaisen tilikauden aikana, joka päättyy vasta kalenterivuonna 2015, ei vielä tässä vaiheessa ehdoteta elinkeinoverolakiin sisältyvän pankkiveron vähennyskeltottomuutta koskevan säännöksen kumoamista.

Valtion vakuusrahasto

Kriisinratkaisua koskevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan, että valtion vakuusrahastosta annettu laki kumottaisiin. Tämän vuoksi tuloverolain 20 §:stä ehdotetaan pois-

tettavaksi säännös valtion vakuusrahaston verovapaudesta.

Kumottaessa valtion vakuusrahastosta annettu laki sen rahavarat tuloutettaisiin valtion talousarvioon ja rahaston omistamat Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy:n osakkeet siirrettäisiin valtiovarainministeriölle. Tähän siirtoon sovellettaisiin voimassa olevan lakia, jonka mukaan valtion vakuusrahasto on tuloverosta vapaa.

3 Esityksen vaikutukset

Kriisinratkaisua koskevan hallituksen esityksen mukaan komission riskipainottomaan alustavaan arvioon perustuen suomalaisten luottolaitosten maksuosuus EU:n yhteisestä kriisinratkaisurahastosta olisi kokonaisuudessaan noin 2,2, prosenttia, eli noin 1,2 miljardia euroa. Sekä EU:n vakuusmaksua että vakuusmaksua kerättäisiin jo vuodesta 2015 alkaen.

Suoritettavat vakuusmaksut olisivat vähennyskelpoisia menoja elinkeinotoiminnan tulosta laskettaessa, jolloin tällä olisi vaikutusta kertyvään yhteisöverotuottoon sitä alentaen. Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakuusmaksusta aiheutuva taloudellinen rasitus pienenesi vastaavasti.

Kriisinratkaisua koskevassa hallituksen esityksessä luottolaitoksilta kerättävän vuosittaisen EU:n vakuusmaksun määräksi ennen laitoskohtaisia riskipainoja on arvioitu noin 135 miljoonaa euroa. Koska komission delegoituja säännöksiä ja toimeenpanosäännöistä ei ole vielä annettu eikä vakuusmaksun riskiperusteita ole siten vielä tiedossa, ei EU:n vakuusmaksun vuotuista määrää vielä tiedä.

Sijoituspalveluyrityksiltä kerättävän kansallisen vakuusmaksun määrä olisi puolestaan vähäinen. Kriisinratkaisua koskevassa hallituksen esityksessä kansallisen kriisinratkaisurahaston arvioidaan nykytiedon valossa jäävän kokonaisuudessaan vain noin 35 000 euroon.

Siltä osin kuin pankkiveroina kerättyjä veroja siirretään perustettavaan rahoitusvakuusrahastoon, ne käytettäisiin pankkiveroa maksaneiden talletuspankkien vuosittaisten vakuusmaksuosuuksien maksamiseen niiden maksuosuuksia vastaavassa suhteessa vu-

desta 2015 lukien. Näin ollen vakuusmaksun vähennyskelpoisuus pienentäisi verovuodelta 2015 kertyvää yhteisöverotuottoa vain siltä osin kuin vakuusmaksua maksaisivat ne luottolaitokset, jotka eivät ole olleet pankkiverovelvollisia. Alustavan arvion mukaan vaikutus verovuoden 2015 yhteisöverotuottoon olisi noin kaksi miljoonaa euroa. Myöhemminä verovuosina vakuusmaksun vähennyskelpoisuus pienentäisi yhteisöverotuottoa alustavan arvion mukaan 30 miljoonaa euroa vuosittain.

Talletussuojamaksujen vähennyskelpoisuus vaikuttaa myös yhteisöverotuottoon. Ottaen kuitenkin huomioon, että voimassa olevan lain mukaiset talletussuojamaksut ovat vähennyskelpoisia ja että talletuspankkien maksuosuudet uuteen talletussuojarahastoon voidaan kattaa vanhan talletussuojarahaston tekemillä siirroilla, ei vähennyskelpoisuudesta säätämällä käytännössä olisi vaikutusta verotuottoon eikä vastaavasti talletuspankkien taloudelliseen rasitukseen. Voimassa olevan lain mukainen talletussuojarahasto on verotuskäytännössä katsottu yleishyödylliseksi yhteisöksi. Uuden talletussuojarahaston verovapaus osana talousarvion ulkopuolista rahoitusvakuusrahastoa ei siten myöskään vaikuttaisi yhteisöverotuottoon.

Hallitus on linjannut, että yhteisöveron tuottoon vaikuttavat veroperustemuutokset kompensoidaan täysimääräisesti muille veronsaajille, joten verotuottovaikutukset kohdistuvat täysimääräisesti valtion yhteisverosuuteen. Kunnille ja seurakunnille verotuottoon vaikuttavat veroperustemuutokset kompensoidaan verontilityslaisissa (532/1998) säädettyjä yhteisveron jako-osuuksia muuttamalla. Kompensointi suoritetaan korottamalla kuntien ja seurakuntien jako-osuutta silloin, kun veroperustemuutos vähentää verotuottoa.

Hallitus antaa eduskunnalle erillisen esityksen, jossa ehdotetaan säädettäväksi yhteisöveron jako-osuusmuutoksista, jotka osaltaan johtuvat vakuusmaksun vähennyskelpoisuudesta säätämisestä.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

Esityksestä ovat antaneet lausuntonsa Finanssialan keskusliitto ry, Keskuskauppakamari, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Yrittäjät ry, Verohallinto ja Veronmaksajain Keskusliitto ry.

Esitys on käsitelty kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy samanaikaisesti tämän esityksen kanssa annettavaan kriisinratkaisua koskevaan hallituksen esitykseen. Rahoitusvakuusrahastoa ja siihen tehtäviä suorituksia koskevat muutokset verolainsäädäntöön liittyvät finanssialan kriisinratkaisua koskeviin lainsäädännön muutoksiin, joten esitys on tarkoitettu käsiteltäväksi kriisinratkaisua koskevan hallituksen esityksen yhteydessä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2015 toimitettavassa verotuksessa.

Tuloverolain muuttamista koskevan lain voimaan tullessa valtion vakuusrahastossa olevien varojen siirtoon sovellettaisiin kuitenkin lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**tuloverolain 20 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 20 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1736/2009, seuraavasti:

20 §

Tuloverosta vapaat yhteisöt

Tulon perusteella suoritettavasta verosta ovat vapaat:

1) Suomen Pankki, Yleisradio Oy, Pohjoismaiden Investointipankki, Pohjoismaiden projektivientirahasto, Pohjoismaiden kehitysrahasto, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, Finnvera Oyj, Teollisen yhteistyön rahasto Oy, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto ja rahoitusvakauserärahasto;

to Oy, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto ja rahoitusvakauserärahasto;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2015 toimitettavassa verotuksessa.

Lain voimaan tullessa valtion vakuusrahastossa olevien varojen siirtoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamista annetun lain (360/1968) 8 §:n 1 momentin 11 kohta sellaisena kuin se on laissa 183/2014, sekä
lisätään 8 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1001/1977, 661/1989, 1539/1992, 321/1997, 511/1998, 1168/2000, 1160/2002, 717/2004, 1077/2008, 471/2009, 183/2014 ja 645/2014, siitä lailla 1168/2000 kumotun 12 kohdan tilalle uusi 12 kohta seuraavasti:

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskel-
 poisia menoja ovat muun ohessa:

11) talletuspankkien ja ulkomaisten luotto-
 laitosten Suomessa olevien sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitetuille vakuusrahastoille sekä sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien sekä ulkomaisten sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden sekä ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajien Suomessa olevien sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset sijoituspalvelulain (747/2012) 11 luvussa tarkoitettulle sijoittajien korvausrahastolle;

12) talletuspankkien suorittamat rahoitus-
 vakausviranomaisesta annetun lain (/) mukaiset talletussuojamaksut ja talletussuojajärjestelmän liittymismaksut talletussuojarahastolle sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten suorittamat mainitun lain mukaiset EU:n vakausmaksut ja vakausmaksut kriisinsäätörahastolle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran
 vuodelta 2015 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 2014

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Valtiovarainministeri *Antti Rinne*

*Liitteet
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

tuloverolain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 20 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa
1736/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 §

20 §

Tuloverosta vapaat yhteisöt

Tuloverosta vapaat yhteisöt

Tulon perusteella suoritettavasta verosta ovat vapaat:

1) Suomen Pankki, Yleisradio Oy, Pohjoismaiden Investointipankki, Pohjoismaiden projektivientirahasto, Pohjoismaiden kehitysrahasto, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, Finnvera Oyj, Teollisen yhteistyön rahasto Oy, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto ja valtion vakuusrahasto;

Tulon perusteella suoritettavasta verosta ovat vapaat:

1) Suomen Pankki, Yleisradio Oy, Pohjoismaiden Investointipankki, Pohjoismaiden projektivientirahasto, Pohjoismaiden kehitysrahasto, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, Finnvera Oyj, Teollisen yhteistyön rahasto Oy, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto ja rahoitusvakuusrahasto;

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

*Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran
vuodelta 2015 toimitettavassa verotuksessa.*

*Lain voimaan tullessa valtion vakuusrahas-
tossa olevien varojen siirtoon sovelletaan
tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita
säännöksiä.*

2.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 8 §:n 1 momentin 11 kohta, sellaisena kuin se on laissa 183/2014, sekä
lisätään 8 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1001/1977, 661/1989, 1539/1992, 321/1997, 511/1998, 1168/2000, 1160/2002, 717/2004, 1077/2008, 471/2009, 183/2014 ja 645/2014, siitä lailla 1168/2000 kumotun 12 kohdan tilalle uusi 12 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

11) talletuspankkien ja ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevien sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetuille *talletussuoja- ja* vakuusrahastoille sekä sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien sekä ulkomaisten sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden sekä ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajien Suomessa olevien sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset sijoituspalvelulain (747/2012) 11 luvussa tarkoitettulle sijoittajien korvausrahastolle;

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

11) talletuspankkien ja ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevien sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetuille vakuusrahastoille sekä sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien sekä ulkomaisten sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden sekä ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajien Suomessa olevien sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset sijoituspalvelulain (747/2012) 11 luvussa tarkoitettulle sijoittajien korvausrahastolle;

12) talletuspankkien suorittamat rahoitusvakausratkaisuratkaisurahastolle annetun lain (/) mukaiset talletussuojamaksut ja talletussuojajärjestelmän liittymismaksut talletussuojarahastolle sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten suorittamat mainitun lain mukaiset EU:n vakausratkaisurahastolle

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2015 toimitettavassa verotuksessa.